

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Crisa în Austria.

Parlamentul țerilor din Austria va fi dizolvat în zilele cele mai de aproape, și se vor pune la cale alegeri nouă.

Scirea acésta ne sosese acum ca un ce, care e chemat a insufla nouă încredere în o dezvoltare normală a lucrurilor în Austria.

Parlamentul Austriei în agonie era tema de predilecțiune a presei în timpul din urmă, și se credea, că va urma o dictatură militară până la alte timpuri mai bune.

Austria este în crisă de ani de zile și dacă se va adevăra scirea cu dizolvarea parlamentului și cu un nou apel la poporele Austriei, atunci stăm în fața unei nouă încercări, căreia noi Românii de aici îi dorim succese bune.

În Austria se luptă pentru ege-monie elementul slav cu cel german. Fiecare ar voi să fie singur dominant, precum este la noi elementul unguresc.

Fiind cam egale forțele ambelor popore, crisa s'a putut delătura numai așa, că un timp ôrecare a fost predominant elementul slav, a venit apoi elementul german, care, în interesul adevărului trebuie să mărturisim, mai mult s'a bucurat de domnie.

Starea acésta de lucruri a durat dela era dualismului încôce cu mult mai pronunțat.

Elementul german în timpul din urmă a început a perde răbdarea și în desbaterile parlamentare a introdus obstrucțiunea, o armă, care lovește la sigur, numai at s'a adevărit și aici, că nu totdeauna crépă acolo unde dai.

Elementul german a introdus în desbaterile parlamentare obstrucțiunea. Minoritatea a aflat căi și mijloce să împedice majoritatea în executarea vo-intei sale.

S'au ținut vorbiri lungi fără început și fără sfârșit, s'au cerut nenumărate votări nominale, s'au produs tumulte rușinoase, și parlamentul s'a de-

gradat la scene urite, ca în crîșmele cele mai ordinare.

A fost insultat președintele dietei în mod brutal, și ca să se salveze cel puțin autoritatea parlamentului s'a folosit brachiu militar pentru depărtarea din parlament a celor turbulenți.

Prin acésta s'a dat signalul pentru luptă pe strade.

Elementul german și-a ajuns scopul; s'a retras guvernul compus în majoritatea sa din elementele naționalităților, s'a dizolvat parlamentul, s'au pus la cale alegeri nouă, și nu preste mult vedem parlamentul întrunit cu o majoritate a elementului german.

Era mare bucuria în tabera liberală, bucuria acésta însă a fost de puțină importanță, de mică durată.

În parlamentul cel nou elementul slav a copiat modul de obstrucțiune al elementului german.

Cum slavii dela fire sunt ômeni mai sanguinici, și obstrucțiunea lor a fost mai cu foc executată.

Bohemii spre pildă, spre a documenta, că cultivă cu predilecțiune musica, s'au prezentat în parlament cu tot felul de instrumente, și au aranjat un concert scandal, încât a fost imposibil a mai și opera în lucrările pacinice ale parlamentului austriac.

Un autograf împărătesc a sistat lucrările parlamentului, și ele sistate sunt pînă în ziua de azi.

Și cu aceste am ajuns la stadiul actual.

Scirile mai nouă ne spun, că guvernului actual i-a succes a capacita pe conducătorii ambelor elemente, că starea de azi e periculosă și pentru o parte și pentru alta, și în general periculosă este ea pentru monarhie.

Se vestese, că s'a ajuns la o înțelegere cu deosebire în ce privește cestiunea limbei în Bohemia, că guvernul are gata un proiect de lege, care va muta cel puțin în parte atât pe bohemii cât și pe germanii, și astfel se va delătura principalul material de nemulțămire, care a împins lucrurile până la rușinoasă obstrucțiune,

care așa de mult a stricat buna reputațiune a parlamentului austriac.

Noi cei de aici am fost numai simpli spectatori ai scenelor turbulente, am regretat numai cele ce s'au întâmplat.

Și acum ca cronicari înregistrăm scirile mai prospete despre crisa din Austria, și ne-am bucura din inimă, dacă s'ar afla calea mijlocie, pe carea înaintând, să se consolideze monarhia noastră.

Se dea Dumnezeu inimă bună celor chemați a restabili pacea între poporele Austriei.

Sciri bisericesci și scolare din archidieceșă.

Se atrage atențiunea celor, cari voesc a depune examene private din cursurile pedagogice, că după dispozițiile existente la Consistoriu se susține până la alte dispozițiuni termenul de 30 Septembrie stilul vechiu.

Asesorul consistorial Moise Lazar, în vîrtoasa examene obținut, a plecat în o călătorie mai lungă în Orient.

La Rotbav, în tractul Brașovului, s-a încuviințat înființarea unui al II-lea post de învățător.

S-a primit dimisia învățătorului Nicolae Nătescu dela postul de învățător în Purcăreni.

S'au instituit în mod definitiv următorii învățători:

Ioan Cionca la scôla din Pianul de sus (Sebeș), Teodor Murgău în Cacovița (Sebeș), Simeon Vlad în Berghin (Sebeș), Valeriu Cosma în Hălchiu (Brașov), Ieronim Nemeș în Cristian (Sibiin), Nicolae Șerbu în Poiana-Sibiului, și Cornelia Stoica învățătoare la scôla din Avrigh.

Petru Doroga din Pricaz, Emilian Reit din Pôrta și George Stelea din Voivodeni sunt primiți ca elevi ordinari în cursul I. pedagogic.

Sau făcut din partea Ven. Cons. arch. următoarele institui de învățători provisorii:

1. La Drăguș, (ppresb. Avrigului) Nicolae Țuțurea.
2. „Dobra Roma Costin.
In protopresb. Sighișorei:
3. „Cris Petru Incicău.
4. „Saschiz Sultana Ciuleiu.
5. „Boiul mare Nicolae Dragomir.
6. „Seleușul-mare Elena Fenechi.
In tractul Geôgiu:
7. „Geôgiul de jos Gavril Mateeș.
In tractul Sebeșului:
8. La Pianul de sus George Albu.
9. „Deal Savu Timar.
10. „Căpâlna Ioan Pavel.
11. „Șugag Alex. Frâncu și Maria Ciuruga.
12. „Petrifalău Eva Negrilă.
13. „Răchita Ioan Chivescu.
14. „Tărtăria Maria Poplăcenel.
15. „Ciôra Aurelia Săvoiu.
16. „Răcătău Ioan Stoicuța.
17. „Pianul de jos: Victoria Goga și Ioan Langa.
In tractul Mercurei:
18. La Poiana Sever Chețanu.
In tractul Dobrei:
19. La Lăpușul superior, Alexandru Anca.
20. „Teiu, Ludovica Hagia.
In tractul Bistriței:
21. La Chintelnice, Teodor Marica.
In tractul Brașovului:
22. La Hălchiu Iordan Curcubeta.
23. La Bacifalău, Gerasim Comanescu.
In ppiatul Ungurașului:
24. La Dênc, Alexandru Bârsan.
25. „Tresnea, George Dănilă.
26. „Rachiș și Gâlpuia: Nicolae Troncă și Aurelia Troncă.
In tractul Sibiului:
27. La Boița, Ioan Brătilesco.
28. „Oena sup. Aurelia Stoica.
In tractul Branului:
29. La Șimon, Victor Moșoiu.

Probleme nouă

pentru o apropiere a Maghiarilor de naționalități.

Între așezămintele moderne pentru popularizarea științei, democratizarea literaturii și a artei se numără așa numitele universități poporane, sau cum

FOIȚA

O voce săsescă despre expoziția română la Paris.

În nrul dela 1 Septembrie a. c. al ziarului local *Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt* publică un ôrecare Erdmann A. Schaefer următoarea aprețiere — nu tocmai măgulitoare, ici-colo ironică chiar — la adresa expoziției române din Paris. O comunicăm în cele-ce urmază:

Dintre poporele cele mai tinere aparținătoare familiei poporelor europene numai România a cutezat încercarea, de a se lua la întrecere pe cale deschisă cu membrele mari și dezvoltate ale aceleia pentru premiul recunoștinței. Curajul, ce i-a trebuit la acésta, merită fără îndoieală admirație. Încercarea coincide nu mai puțin decăt cu o perioadă a depresiunii economice, cum chiar și în România abia a fost semnalată vr'odată. Ori-ce alt stat în situație analogă s'ar fi spărit de spe-sele mari împreunate cu o asemenea repre-sentație — cum de fapt s'a și întâmplat — și s'ar fi silit, a-și feri onorabilitatea econo-

mică de compromitere rămânând cu modestie acasă. Făcând contrariul Româniea arată, că și pe terenul economiei naționale trecând preste punctul de vedere al filisteriei s'a avîntat la concepții moderne de ordine su-periôră. Nevoile financiare ale țerii de fel n'au împedecat-o, ci tocmai au contribuit la acésta. Avea nu numai să se arête lumei uimite, că îndoilele divulgate asupra puterii de prestațiune economică a țerii sunt cu totul ne-îndreptățite, ci să câștige totodată în afară nouă încredere și să atragă în țară capital străin și inteligență străină pentru deschide-rea mai departe a comorilor sale naturale încă neexploatate. Numai din punctul acesta de vedere se pôte apreția corect partici-parea României la expoziția universală din Paris.

Succes-a acésta încercare la tótă în-tîmplarea fôrte cutezată și împlinise-vor în realitate tôte așteptările puse în ea, va arêta viitorul. Deocamdată va trebui să ne mulțumim numai cu impresii, cari admit unele conclusiuni mai mult sau mai puțin favo-rabile.

Întâi de tôte trebuie se admitem, că in-tențiunea de a se recomanda unei amintiri fôrte dese și pregnante, România a ajuns-o pe de-

plin. Are nu numai pavilionul seu propriu, ca cele mai multe state, ci și un restaurant cum numai puține altele au, o tuturerie specială și o mare hală de petroleu în Vincennes. Afară de acea posedă secțiuni speciale în cinci mari palate de ale expoziției. Scurt: se înbulzește peste tot locul. Pretutindenea fâlăie colorile române, pretutindenea i lumi-néză vizitatorului inscripția „Roumanie” cu litere mari și în imediata vecinătate a sta-telor mari. Involuntar te dedai, să consideri pe tinêra damă de egală prin naștere în so-cietatea națiunilor culte mai vechi. Întrégă lumea se miră mult, ce stat nou a răsărit — și laudă pompôsa clădire culturală în sêlba-tica Valachie de odinioară. România o com-pară ômenii cu Japonia și-și uită — de criză. Acesta e primul și cel mai însemnat succes al tinêrului regat la expoziția universală.

De tot altcum se presintă rezultatul, dacă pleci din sfera, dela numărul expo-nenților și obiectele expuse, să judeci cu-prinsul, valoarea și prestabilitatea internă. Și acésta își are cauza naturală, ale cărei efecte nu se puteau evita.

Cu tôte progresele mari realizate în cele trei decenii, producțiunea română nu e încă nici azi în posiția, de a presta pe atâ-

tea terene exclusiv lucruri de model. A trebuit deci în multe casuri substituâtă cali-tatea prin cantitate, numai pentru a se pu-tea arêta în secțiuni cât mai numeroase. În vreme-ce cele mai multe state au adus ce-au avut mai bun din cele mai alese lucruri, România a trebuit se aducă tot, ce a putut ridica din întrégă țera.

De fapt sunt reprezentate tôte locurile oficiôse și neoficiôse, tôte așezămintele, ori-ce firmă mică, dela diferitele ministerii până jos la temnițe, dela Academia din București până la scôla de lucru manual din Valea-Boului.

Între astfel de împrejurări nu e permis să te miri, dacă e expusă și o masă de obiecte mijlocii sau de puțin preț și dacă prin asta impresia generală e în mod esen-țial stinghirită. Negreșit sunt fôrte multe prestațiuni bune, unele chiar eminente, dar pelângă lucrările măestre ale altor națiuni nu se pot valida.

Între cele mai bune obiecte expuse ale României se numără după părerea mea în mod indiscutaibil — catalogul ei. Acesta cu-prinde adevă ca înțelegere o descriere atât de prețioasă a țerii și referințelor sale econo-mice și culturale, precum eu până acum n'am aflat nicăiri, cu o asemenea perspicaci-

le cheamă Englezii, întemeietorii lor, *University Extension*. În Ungaria încă nu s'au încetăţenit în tota forma această instituţie foarte folosită, care afară de propagarea ştiinţei superioare în toate straturile poporului prin cursuri şi conferinţe publice ţinute de profesori universitari şi secundari, mai contribuie şi la nivelarea contrastelor sociale, dar actualul ministru de culte pune toate străduinţele pentru inaugurarea lor cel puţin în centrele mai importante ale ţării. În Anglia, în Germania şi în Austria sunt în mare grad frecventate aceste cursuri chiar şi din partea lucrătorilor, astfel în a. şcolar 98/99 au fost înscrise la cursurile universităţii populare din Viena 7448 ascultători. Prelegerile se țin în orele de seară şi tractează diferite materii, precum din istoria naturală, astronomie, anatomie, chimie, fizică, apoi filosofie, literatură şi istoria artelor etc. Fiecare conferinţă e expusă în mod cât se poate de popular şi nu e permis să fie cetită, ci e ținută liberă ca o adevărată convorbire cu auditorul.

În capitala Ungariei substituie așezământul modern al universităților populare *liceul liber*. Acesta e o instituție înființată de vre-o 7 ani, și are chemarea ca după modelul englez *University Extension* să prezinte conferințe populare pe seama industriilor și lucrătorilor. În anul trecut au cercetat aceste prelegeri gratuite 2680 ascultători.

Ocupându-se în mai mulți articoli cu istoricul universităților populare în Ungaria, *Pester Lloyd* deține în concluzie și următoarea țintă a liceului liber:

„O problemă a liceului liber ar fi facerea celor dintâi pași pentru nivelarea *incordărilor sociale* în ținuturile locuite de naționalități. mijlocul potrivit pentru aceasta ne-a arătat o apariție remasă durere izolată, care a atras asupra-i atențiunea multor spirite cugetătoare. Cu vr'o 20 de ani înainte s'a dat în teatrul popular o dramă populară, în care poporul țeran slovac a fost prezentat în icône dragălașe și simpatice. În ziua după prima reprezentație a piesei „Tót leány“ se duse o deputație de universitari slovaci din Budapesta la autorul piesei și la doamna Blaha, care jucase cu atâta măiestrie rolul fetei, și le oferă cununi în semn de recunoștință. E aproape neexplicabil, că literatura și arta noastră pe terenul acesta n'a făcut nici barem un pas înainte. Liceul liber ar putea lesne să calce pe calea descoperită înainte cu 20 de ani. Să se încerce, a compune *monografiile ținuturilor locuite de naționalități, în serii acomodată pentru conferințe, dar așa, ca — fidel adevărului istoric — pe lângă eroii maghiari să fie amintiți și eroii eșii din naționalități, cari au apărut odinioară acestei patrie împreună cu noi contra inamicului comun. Resuscitarea amintirii despre frăția de arme seculară, înțelegerea faptelor strămoșesci prin proiecțiuni sau icône cinematoscopice ar trebui negreșit să exercite o adăncă și durabilă*

tate, claritate și perfecție relativă. Dacă ași pute să dispun de medalii, și autorul ar mai pute dovedi, că arătările sale sunt de fapt demne de încredere și nu ca de obicei numai valori aparente și aproximative, i-aș conferi fără ezitare o medalie de aur. Ear ca ministru aș pune se traduce această introducere în românește și să o înmaneze ca broșură separată sau ca calendar fiecărui cetățean român, care știe carte.

Punctul de splendoră al secțiunii române îl formează expoziția, aranjată de administrația domeniilor coronei în pavilionul român. Ea cuprinde obiecte din 23 diverse clase și pare cu totul îndreptățit faptul, că în catalog e pusă această piesă în fruntea tuturor și astfel capătă expresie specială ei distincție.

În pavilion se află „cuilul“ secției române: un glob de doi metri în diametru din o singură bucată de sare.

Sunt expuse acolo și obiecte prețioase din muzeul național din București. De un deosebit interes ar fi în anul jubilar a lui Gutenberg „Psaltirea de Coresi“, care s'a tipărit în anul 1577 în Brașov, și anume deodată în limba română și slavă.

Marele tezaur dela Petrósa a primit un deosebit loc de onoare în „salle de

înfrunțită asupra urmașilor. Fără a știrbi încăntarea gloriei Ungurilor se pot pregăti astfel de monografii ale ținuturilor locuite de Sârbi, Români și Sași. Cântecile lor populare, poeziile lor se se redea în limba maghiară, ear versi-ficațiile maghiare în limba lor, pentru a fi cunoscute: în lumea întreagă înfruntesc poporele unul asupra altuia cu aceste mijloce de cultură.

Pe căile acestea trebuie să înainteze instrucția noastră populară, dacă e să obținem rezultate sociale. Alte națiuni au putut să marcheze alte scopuri pentru politica lor culturală; scopul final al politicii noastre culturale trebuie să fie, crearea *unității sociale*. Dacă vor isbuti instituțiile instrucției populare superioare prin activitatea lor să apropie fie și numai cu un pas societățile separate ale socialiștilor și naționalităților, atunci aceste așezăminte vor fi săvârșit o mare operă și se vor face vrednice de eterna recunoștință a națiunii.“

Revistă Bisericească.

Implinirea datoriilor clerului față de Dumnezeu și față de popor.

(Urmare.)

Unul din dușmanii cei mai mari ai omului e *nesciința*. Natural, că de acest inimic neîmpăcat trebuie să fie scutit mai ales conducătorul sufletesc, pentru a nu orbeca, după cuvintele s. scripturi: „Dacă conduce un orb pe celălalt, amândoi cad în grăpă.“ Mat. 15, 14.

Între funcțiunile preotului *predica* ca parte importantă a oficiului preotesc este, care influențează mult asupra *sentimentelor religioase* ale omului; numai ceea ce propovăduiesc preotul prin predică, să fie din convingere proprie, să fie efluxul vieții sale religioase-morale, de orece forțe multe se silesc să predea prin cuvinte ceea ce n'au învățat prin exercițiu mai îndelungat; ér alții, când predică strică prin *ținuta lor*. Un astfel de păstor își duce turma lui încredințată numai în prăpăstie. Prin o viață exemplară, care e rezultatul temerei de D-zeu atrage preotul atențiunea poporului asupra sa și învțăturile abstracte le vede devenind fapte concrete. Deci bine să băgăm de seamă la proverbul latin: *Longum et latum est iter per praecepta, breve et efficax per exempla*.

„Cine mănăie pe cineva dintre cei mai mici, cari cred în mine“, zice sânta scriptură, „unui-a ca acelaia mai bine ar fi, să i se lege o piatră de mără de grumazi și să fie aruncat în fundul mării“. Mare păcat e pentru un laic care ațită și urzește cërta, însă cu atât mai vîrtos e păcat pentru un preot, care încetă a fi mijlocitorul între om și D-zeu și devine ajutor, uneltă demonului, care e urzi-toriul nedreptății, a zavistiei, urei, asuprirei, individiei și a tuturor patimilor.

Nu mai *invidia* ce consecunțe fatale a avut și are și azi asupra bietului nostru popor mai ales în viața socială.

bijoux“ din Louvre. Despre valoarea acestei colecțiuni își poate face cineva idee, când află, că cei 12 numeri constau din aur masiv și cântăresc mai mult de 17 Klgr. Tesaurul acesta a fost descoperit în a. 1837 în comuna Petrósa lângă Buzeu și e atribuit regelui vizigot Athanarich. Durere din cele 22 de bucăți aflate, s'au pierdut zece și din celelalte diferite s'au rupt.

Casa română însăși e un edificiu foarte imponent cu diferite alusiuni la cele mai bune prestațiuni în țară. În catalogul oficial e însemnată totdeuna ca „pavillon royal“, ca și cum prin alusia la renumitul palais royal ar voi să-i împrumute orecare aureolă istorică. Chiar și birtul român poartă numirea aceasta: restaurantul român regal. Nu pe nedreptul, cea-ce și trebuie să mărturisesc; deore-ce faptic afli ceva regesc — prețurile!

Lipsa artei române e mai mult decât compensată prin deplinele succese ale *productelor naturale* ale țării, pădure, grâu și vin! Acestea formează marele trio, care va asigura secției române aplauzele tuturor. „Marile premii vor fi decernate negreșit și pe terenul acesta organelor regiști

Așa de e. până la unirea principatelor dunărene aveau Românii a se lupta contra Turcilor, contra Polonilor, și a tuturor lîftelor, cari îi slăbeau din zi în zi și principii țărilor românești în loc să 'și dea mîna unul altuia în pericol, purtau răsboiele cele mai crâncene unul cu celălalt.

Din ce cauză, dacă nu din invidia pentru domnie, la care rîvneau și unii și alții!

Țăranii români, dacă fac întreprinderi economice și unuia din întemplerie îi merge mai bine, ca celuiialt în urma norocului sau a muncii sale neobosite, să invidieze și să simtă fericiți, dacă își pot face rău, ca nu cumva să aibă fratele său mai mult ca el.

O fată s'ermană de vede una avută cu ghetă și năframă frumoasă, face datorii ca să aibă și ea ca cealaltă, deși poate n'are nici ce să mănânce.

Cine e chemat să delătore aceste moravuri ruinătoare din sinul poporului, dacă nu iubitul nostru cler, căruia s'a încredințat conducerea santei biserici? Clerul n'are numai însărcinarea de a duce turma cuvîntătoare la limanul vieții vecinice, ci cu deosebită muncă și trudă să se pună la stîrpirea moravurilor stricăcioase ale poporului, cari au urmările cele mai fatale asupra viitorului nostru, care e strîns legat de soarta poporului.

Dumnezeu voește să fie încredințată turma sa celor buni, dela cari și pretinde, ca cu acurateță să 'și îndeplinească chemarea, când zice către Petru a doua oră: „Simon a lui Iona iubesti-mă? răspuns-au lui: Așa este Dómne, tu șciif că te iubesc; zi-sau lui: Pasce oiile mele“. Vedem deci, că păstoria sufletescă trebuie să fie o dovadă eclatantă a iubirei de D-zeu, pentru aceea acela, care e înzestrat cu facultățile necesare și nu voește să 'și conducă turma la locul destinat, dovedește că nu iubesc pe D-zeu. Păstorul sufletesc trebuie să fie curat în cugetările sale, exemplar în purtări, precat în vorbire și folositor, să iubescă pe aproapele său ca pe sine însuși, dreptilor să fie soțiu credincios, să nu fie preocupat numai de grijile lumii acesteia, ca să neglige îngrijirea pentru suflet. Preotul nu trebuie să născă într'acolo, ca să placă numai credincioșilor prin îndeplinirea voiei lor, fie de ori ce categoric vor fi, ci ca să facă voia lui Dzeu. Pentru că inimic al Măntuitorului este acela, care caută numai lui să'i mîergă bine, să fie iubit de credincioșii săi. Astfel de lucruri fac numai în falsă speranță, că ajung la o stare mai bună, mai favorabilă aici pe pămînt. Pe credincioșii slabi de ânger nu-i înfruntă cu asprime, și pe cei, cari se opun obligămintelor nu caută să'i pună sub picioare cu ori ce preț ca și oficianții îngâmfați, ci își iau în ajutor singura armă a lor, *duhul blîndețelor*. Pe acei păstori cari ar lucra alt-cum, îi osândește D-zeu prin profet: „Pe cei slabi nu 'i ați întărit, pe cei bolnavi nu 'i ați vindecat, pe cei răniți nu 'i ați legat, pe cei rătăciți nu 'i ați adus la cunoșcerea adevărului, pe cei întemnițați nu 'i ați cercetat și pe cei tari 'i ați asuprit cu ostendă.“ Ez. 34, 4.

și de stat, ministrii, administrații etc., și străinului vizitator nici prin minte nu-i va trece, că în această țară „plină de grâu și vin“ majoritatea populației nu mănâncă de fel pîne, sau bea vin de o calitate foarte inferioară. Cu toate acestea s'a dovedit pe deplin capabilitatea țării.

Industria română încă are să însemneze în sens mai restrîns rezultate mulțumitoare, deși are o vîrstă așa delicată. Amintim numai firmele O. de Geldern, Focșăneanu și Grünberg, Moesner, Bucher și Durer, Rhein, Scheeser & Co. Max Fischer etc.

De tot superb apare România în hala sa de petrolu în parcul dela Vincennes. Acolo afară de Rusia și Statele-unite din America-nordică, preste tot n'are rivali. E cu atât mai de regretat, că această parte a expoziției este atât de puțin cercetată. Cine nu e om tocmai de specialitate și ca atare încredințat cu misiuni speciale, nu va face lungă călătorie la îndepărtatul Vincennes, și grupele și departamentele adăpostite acolo sunt forțate a duce o viață virginală idilică, despre care vom mai vorbi la alt loc.

Preotului nu e ertat, ca să procedă cu violență întru abaterea celui-ce a apucat pe o cale greșită, la brazda adevăratei vieți, ci cu duhul blîndețelor. Trebuie să fie preotul cu deosebită atențiune, că cu ce fel de om are de lucru, prin urmare să fie bun psiholog.

Nu e tot una, ca un preot să scotă din păcat pe un om cerbicos sau pe unul mai blând, pe unul de temperament choleric sau melancolic. Deci unele erori nu trebuiesc pedepsite, însă să caute preotul, să 'și recunoască respectivul păcatul, ca să se întorcă, să se înfricoșeze a 'și continua calea, în conștiința, că înaintea lui D-zeu toate sunt cunoscute. Iertându'l preotul prin o indulgență îndreptătoare numai bine îi face. Și medicina dacă nu se folosește la timpul și locul său în mod corespunzător, 'și pierde puterea vindecătoare; precum și o rană tăiată înainte de vreme se înveninează. Însă la timpul bine venit trebuie folosit tot momentul, pentru că, dacă copleșesc păcatul simțul religios al omului, acesta este pierdut și cine dă sîmă de sufletul lui înaintea dreptului judecător, dacă nu preotul? (Va urma.)

Din România

Complotul bulgar contra regelui Carol și contra regelui Sîrbiei. Între scrisorile confiscate cu ocazia instruirii asasinării lui Fitowski, este una care coprinde și următoarea expresiune: „Nu uitați îndeplinirea marelui scop“.

Scrisoarea aceasta e adresată de Sarafoff lui Trifanoff.

Scrisoarea la început a trecut nebagată în seamă de instrucție.

D. Florescu 'și puse în gînd să afle tot adevărul. De la început trebuie să spunem că nimeni nu s'a gîndit că acele cuvinte ascundă infamul complot în contra vieții Suvăranului României.

Chemă la cabinetul său pe Trifanoff.

Acesta după unele esitări făcu următoarele destăinuri:

În ziua de 10 Decembre 1899, Sarafoff a venit în București.

Membrii comitetului revoluționar din București au ținut în acea zi o consfătuire la otel „Unirea“ și au hotărît odioasă crimă în contra Regelui României.

Crima trebuia săvîrșită în ziua de 29 Iunie de către Bosniacoff.

În același timp trebuia omorît și regele Alexandru al Sîrbiei.

Bosniacoff a dispărut din București.

Destăinuirile lui Trifanoff, închis de 7 luni la Văcărești, au fost confirmate zilele acestea de Bogdanoff, care nu a avut, firește, nici un fel de relații cu Trifanoff, și prin urmare este exclusă ori-ce prealabilă înțelegeră.

Hotărîrea complotiștilor nu a putut fi pusă în execuție, de ore-ce în acest timp ei au avut imprudența să făptuiască crima dela Ceauș-Radu, în urma căreia o mare parte din ei au fost arestați.

Prin mîrtea Suvăranilor României și Sîrbiei, asasinii credeau că provocă zăpăcăla în mersul lucrurilor din România și Sîrbia, și ei pot, mai ușor, să profite de încurcătura spre a provoca o revoluție în Macedonia.

Eată explicarea cuvintelor:

„Nu uitați îndeplinirea marelui scop“.

Misiunea română la Constantinopol. În cercurile diplomatice din Constantinopol s'a comentat în mod viu atențiunea ce i-s'a dat la Yldiz misiunii române cu ocazia asistării la sîrbările jubulare ale Sultanului și recela, ostentativă chiar, ce s'a arătat față de misiunea bulgară.

Revistă externă

Progresele economice ale Germaniei.

Dela 1870 încôce imperiul german a desvoltat o activitate uriașă pe arena muncii pacinice, pe terenul economic, punînd în uimire națiuni mai vechi, cari se par a fi cuprinse de amortelă. Cuprinși de o febrilitate enormă în munca industrială, Germanii

au început și în raporturile lor cu Francezii să arete o înclinare spre amicitie, în multe locuri au statat chiar serbarea aniversării *Sedanului*, numai pentru a nu supăra pe vecinii lor francezi.

S'a arătat avântul economic german cu deosebire la expoziția din Paris, cu care ocupându-se corespondenții ziarului *Pall-Mall-Gazette*, zice că Germanii sunt superiori *Englezilor*, și pe terenul industriei juvaerelor au întrecut chiar și pe Francezi; ear ce privește construirea de corăbii au lăsat înapoi pe Englezi.

În privința participării la comerțul universal, Germania îi revine 11.7%, deci este aproape de Anglia, care are 16.5% și în trece pe Franța, care participă numai cu 8.2%.

NOUTĂȚI

Manevrele de toamnă. Majestatea Sa va pleca luni în 10 Sept. n. înainte de amaze la manevrele cele mari din Galiția. Manevrenele se vor ține în 11, 12, 14 și 15. În 16 l. c. se va conferi asupra rezultatului manevrelor. După amiază M. Sa Monarhul se va reîntoarce la Viena unde va sosi în 17 l. c. dimineața. La *Iaslo* vor merge și arhiepiscopii *Rainer* și *Carol Ferdinand* precum și principele *George al Bavariei*, carele după terminarea manevrelor se va reîntoarce împreună cu Majestatea Sa la Viena.

Portretul lui Șaguna. În vitrina librăriei noastre archiepiscopale se află espus de câteva zile un nou portret în mărime 95/140 cm. al marelui nostru arhiepiscop *Andrei*. Până acum există tablouri mari: 2 în saloanele reședinței arhiepiscopale, dintre care unul foarte succes, care prezintă pe Șaguna ca arhiepiscop tinăr, er unu făcut la Viena anii trecuți, dar nesucces; unul mai vechiu se află în seminar, acum deja spălăcit; er altul mai nou este în sala mare a școlii civile din Sibiu. Un portret bunior are școala din Seliște, cumpărat dela o familie din Brașov.

Preste toate acestea se ridică portretul de acum, carele prezintă pe Șaguna în mod imponent, și șezând pe o sofă, în rasă călugărească, cu camilafca cu flor pe cap și cu toate ordurile și insignile arhierice. Colorea pantlicelor cu aceste insigni, puțin prea late, este față de multul negru al rasei călugărești, ceva bătătoare la ochi și micșorează ceva impresiunea unei armonice contopiri a acestor două contraste. Altcum portretul este binișor succes. Cei ce au cunoscut pe metropolitul Șaguna, spun, că chipul este destul de nimerit. În deosebi este succes depinsă biblioteca din dreapta chipului și emblema lui Șaguna, din partea stângă, sus. Esecutarea lucrării face onore domnului *Hința*, fiu al reședatului paroh din *Sebeș*, care și-a făcut studiile la școala de pictură în București și le-a continuat la *Paris*, ca bursier al guvernului român. — Felicităm pe dl *Hința* pentru aceste succese lucrare.

Portretul este proprietatea Seminarului Andreian, făcut la inițiativa corpului profesoral din ofrandele elevilor din acel seminar, cărora le dorim să aibă pururea în vedere faptele mari ale marelui bărbat, pe care acel portret îl reprezintă.

Înubelul tipografiei archiepiscopale. Măne se împlinesc 50 de ani dela înființarea tipografiei „diecesane” la 27 August 1850 prin marele metropolit *Andrei baron de Șaguna*, carele cunoscând puterea tiparului pentru înaintarea în cultură a poporului, a înființat această tipografie din mijloace proprii. A avut să lupte mult nemuritoriul prelat cu diferite pedeci ridicate de adversarii progresului bisericești, dar cu energia și stăruința cea mare, ce'l caracteriza, a eșit triumfător și în această cauză de folos obștească.

Precum aflăm, personalul tipografiei archiepiscopale se pregătesc a sărbători cu demnitate jubileul evenimentului atât de important, căruia se datorează rōdele cele mai salutare în viața noastră culturală.

Noi consilieri intimi ai Majestații Sale. Br. *Bourguignon*, guvernorul Bucovinei și mareșalul țării din *Lupu* au fost distinși cu titlul de consilieri intimi.

O deputațiune compusă din membrii comitetului țării, din profesori și angajați le-a adus felicitări pentru onōrea, de care au fost împărțâșiți.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu a votat pentru anul școlar 1900—1901

următoarele stipendii: tinărului *Alexandru Măcelariu* din *Mercurea* un stipendiu de 800 cor. și *Nicolae Iancu* din *Mohu*, 600 corone, ambilor pentru școala agronomică din *Magyar-Ovár*, ear tinărului *Aurel Coscimet* din *Sibiu*, 200 corone pentru școala agronomică din *Medias*.

Principele Bulgariei conducător de locomotive. — Principele Bulgariei este un pasionat conducător de locomotive. Cu vre-o două luni înainte, când a călătorit pe linia *Salzburg-München*, el a condus trenul accelerat. Mecanicul locomotivei i a dat 60 de mărci, er fochistului 30, pentru-că i a permis să conducă el trenul. Dar ministrul căilor ferate bavareze alt-fel a înțeles lucrul. O scrisoare din *München* anunță, că ministrul căilor ferate bavareze a tras la răspundere pe mecanic și pe fochist, pentru că au cedat prințul dreptul a conduce locomotivă. Le-a ordonat să-i restituie cele 60 și 30 de mărci. Ministrul căilor ferate și-a mai exprimat dorința, ca guvernul bavarez să-i facă cunoscut principelui *Ferdinand*, că a comis un lucru neiertat, când a luat asupra-și conducerea trenului accelerat în cestiune.

Congresul medicilor. La 2 Sept. n. s'a ținut în *Strigoniu* congresul regnicolar al Asociațiunii medicilor din Ungaria, la care au participat vr'o 500 de medici. Intre hotărârile luate este și stabilirea minimului de onorariu pentru cercetarea bolnavilor în modul următor: o vizită de zi la sate 1 cor., la orașe 2 cor.; noaptea: la sate 2 cor., la orașe 4 cor. Afacerea statificării instituției de medici comunali și cercuali s'a încredințat spre revizie și modificare consiliului de direcțiune. În urmă s'a ales comitetul și membrii direcțiunii.

Extinderea elementului român. Dl *Th. Burada* neobositul cercetător al Românilor răsleștiți în diferitele unghere ale Europei, a aflat în călătoriile sale prin *Dalmatia* sate cu o populație românească, cași în *Istria* și *Moravia*. Dl *Burada* a dovedit, în o comunicare făcută Academiei române anul trecut, că limba acestor Români din *Dalmatia* a păstrat urme puternice românești, cu totă înstrăinarea ei de cea românească.

Ast-fel la *Zara* d-sa a dat în biblioteca din acel oraș peste un document, din care se dovedește că la 1400, locuitorii din *Dalmatia* vorbeau românește.

Acel document este un raport, scris în latinește, adresat de un funcționar administrativ, un fel de perceptor, către autoritățile maghiare, prin care se plânge că a fost trimis într'un ținut al cărei locuitori vorbesc o limbă ce el nu o poate înțelege. Și acel funcționar ilustrează zisele sale cu exemple practice, spunând d. ex. cum locuitorii din *Dalmatia* zic: *tata* pentru *pater*, *casa* pentru *domus*, *pakir* (păcură) etc.

Vizitând partea nordică a *Greciei* d. *Burada* a găsit cu mirare în *Acarmania* locuitori vorbind un dialect mai curat chiar de cât al *Cuțo-vlahilor* și având, cu totă oropsirea în care se află, o vie conștiință despre origina lor și adencă părere de rău că frații lor din România nu se ocupă de dășii. Așa în naivitatea omului se ocupă, ei se adresa d-lui *Burada* întrebându-l: „Ore basilevs al vostru este ture de face școli numai în *Turchia* și la noi nu?”

Anul acesta, d. *Burada* și propune să viziteze pe Români, numiți *Vlahi* din *Carintia*.

Acastă provincie austriacă, despărțită de *Croația* ungurască prin riul *Kupa*, posedă două sate românești: *Boianca*, un sat cu o populațiune de vre-o 800 de suflete de religie ortodoxă, având școala și biserica lor proprie, și *Hrast*, a cărui populațiune este uniata. Ambele aceste sate sunt situate în apropiere de orașul *Moedling*.

În *Croația* de asemenea d. *Burada* știe de existența unor sate locuite de *Vlahi*, și acestea sunt ținta principală a călătoriilor sale.

Pentru a merge în acele sate, pe care nu le-a vizitat încă, d. *Burada* se va opri la *Karlovaț* (*Karlstadt*) un oraș ceva mai departe de *Agram*, pe linia ferată *Pesta-Fiume*, er de acolo va porni cu trăsura.

După ce va fi terminat cu cercetările sale la *Vlahii* din *Carintia* și *Croația*, d.

Burada va merge în *Bosnia*, unde de asemenea sunt importante rămășițe ale unei vechi populațiuni de origină română, și acolo încă speră d-sa să facă importante descoperiri etnice și filologice.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățător pentru lucru de mână la școala civilă de fete a Asociațiunii se publică concurs.

Doritorile de a ocupa acest post au să prezente următoarele documente:

- a) atestat de botez;
- b) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățător la școlile civile;
- c) o arătare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;
- d) un atestat despre cunoscința în teorie și în praxă a lucrului de mână;
- e) să dovedească, că vorbește bine românește și ungurește, eventual și nemțesce.

Vor fi preferite acele concurente, cari au cualificație din ore care categorii de studii, îndeosebi din grupul limbilor.

Învățătoarea suplentă primește o remunerație anuală de 600 cor., solvită în rate lunare anticipative, și înțregă întreținerea în internat.

Învățătoarea angajată va avé să dea directoriei mână de ajutor la agendele internatului. Postul este a se ocupa cu 1 Octobrie a. c.

Concursele sunt a se înainta până la 20 Septembrie a. c.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută la 3 Septembrie în Sibiu 1900.

Dr. Il. Pușcariu,
vicepreședinte.

Dr. H. Beu,
secr. II.

Anunț.

Anul școlar 1900—1901 la gimnasiul nostru rom. gr.-or. din *Brad* și clasele normale adnectate, se va începe cu 1 Septembrie st. v. Înscrierile se vor face în 1, 2 și 3. Septembrie. Tot în aceste zile se vor ține și examenele de emendare.

Tinării cari doresc a fi primiți în cl. I. gimnasială, seu în clasele normale, au a se prezenta la direcțiunea gimnasială însoțiți de părinții seu tutorii lor și provezuți cu „Estrase” de botez, de revaccinare și cu atestatele scolare de pe semestrul ultim.

În cl. I. gimnasială se primesc numai acei elevi, cari au împlinit etatea de 9 ani, și cari nu sunt mai bătrâni de 13 ani.

În privința elevilor mai bătrâni de 13 ani decide conferința corpului profesoral.

Elevii din școlile rurale, se vor supune unui examen, și se vor primi, după pregătirile și etatea lor, pe cl. III. seu a IV. normală, eventual chiar în I. cl. g.

Didactrul în cl. normali e de 6 cor. În gimnasiu, elevii gr.-or. și gr. cath. din tractele *Bradului* și al *Halmagiului*, solvesc la an 16 cor. Elevii din alte tracte protopresbiterale, precum și toți streinii solvesc câte 24 corone.

Pentru biblioteca gimnasială, toți elevii fără deosebire de confesiune și naționalitate solvesc 2 cor. ear în fondul elevilor morboși 1 coronă.

Dela solvirea acestor două tacse din urmă nu se eliberază nici un elev.

Competința didactrului se solvesc, seu deodată la înscriere, seu în două rate egale, jumătate la înscriere, ear a doua jumătate la începutul Semestrului al II-lea; elevii cari nu vor observa aceste dispozițiuni, nu se vor înmatricula.

Dela solvirea didactrului se pot elibera — la propunerea conferinței corpului profesoral prin comitetul gimnasial — numai scolarii distinși seraci și cu purtare morală bună.

Fără scirea și consensul direcțiunii gimnasiale, nice unui elev, nu-i este permis a ocupa cuartir.

Brad, în 20 August 1900.

Georgiu Părcu
dir. gimnas.

Notiță literară.

Protocolul adunării gen. X-a a reuniunii învățătorilor din protopopiatele aradane I-VII (drepta *Murșului*), Arad, 1900.

În tipografia diecesană a Aradului tocmai acum a apărut acest frumuseț volum pe 126 pagini octav mare în editura reuniunii, și cuprinde:

1. Protocolul adunării generale a X-a.
2. Programa acelei adunări.
3. Epistola Excelenței Sale I. P. S. D. Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Metianu*.
4. Cuvânt de deschidere.
5. La începutul seculului XX.
6. Regulament pentru afacerile interne ale despărțimentelor reuniunii.
7. Cine se examinează în școala normală cu ocaziunea examenelor finale.
8. Regulament pentru secțiunea de apicultură.
9. Despre frecvența școlară.
10. Raportul general al comitetului.
11. Protocolul comisiunii cenzurătoare.
12. Raportul casarului.
13. Raportul comisiunii pentru cenzurarea cassei.
14. Învățătorul bătrân și modern.
15. Tractarea cuvântului normal a c.
16. Școala confesională cu defectele și remediile sale.
17. Raport despre starea bibliotecii.
18. Raportul controlorului.
19. Protocolul comisiunii de trei despre cenzurarea acestor raporte.
20. Proiect de statut pentru societăți populare de ajutorare.
21. Protocol de restaurare.

O privire și numai fugitivă asupra interesantului cuprins al acestei broșure ne face să înțelegem, că aici avem înaintea noastră icōna fidelă a unei corporațiuni culturale bine organizate și conșcie de mărēța sa chemare.

Interesantul și instructivul cuvânt de deschidere al energicului președinte arată învățătorilor și tuturor celor ce se ocupă cu soarta poporului nostru, că mântuirea noastră pōte veni numai prin școala noastră confesională condusă de învățători provezuți cu caracter etic. Acești învățători însă trebuie scutiți de grijile lumesti și luați sub scutul puternic al autorităților noastre confesionale, ca să-și pōtă dedica înțregă activitatea numai pentru scopurile școlare în adevăratul înțeles al cuvântului.

Din voluminosul raport general al comitetului ne-am convins despre activitatea rodnică a învățătorilor prin despărțimentele protopopesci, și ne-am bucurat mult vēzând că prin aceste conferințe învățătorii noștri vin în atingere directă cu poporul în afaceri școlare și pur — culturale.

Face bună impresiune asupra cetitorilor activitatea multilaterală a reuniunii. Disertațiunea dlui *Paul Dirlea senior* ne dovedește că învățătorii noștri posed cultura generală, fie acesta zis în lauda institutului nostru pedagogic din Arad.

Disertațiunile „despre frecvența școlară”, învățătorul bătrân și modern” și „școala confesională cu defectele și remediile sale” ne arată, că reuniunea dispune de învățători consumați, cari nunumai școala cvotidiană o au în vedere, ci adevărată școlă a vieții, sau că învățătorii noștri sunt des-toinici a crește pentru viață. — Lecțiunea practică „Tractarea cuvântului ad” este un document viu despre practica învățătorilor noștri și este de dorit ca pretotindenea să se procedă atât de limpede și la înțeles cum arată dl *M. Vidu*.

Ceea-ce ne atrage atențiunea mai cu plăcere este năsuința învățătorilor de a veni întru ajutoriu poporului pe terenul economic. Astfel „proiectul de statut referitor la societăți de economii și ajutorare” pune în mână poporului o modalitate ușoră și necostisitoare de a-l învăța la cruțare și a-i tinde posibilitatea de a-și aduna pentru bătrânețe din ce se susțină. „Statutele secțiunii de apicultură” ușurează poporului modul de a ajunge ieftin la capital considerabil, îl fac diligent și moral, abătându-l astfel dela multe ocupațiuni nedemne.

Preste tot ne bucurăm de avântul salutar, ce l'a luat această reuniune și-i dorim, ca sprijinită, er nu huiduită de unii și de alții, să propășească pe calea apucată, fiind sigură de recunoștința întregului public românesc nepreocupat.

Talie de mătase

fl. 2.40

și mai sus! — 4 metri! — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea poștei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pr. metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curte ces si reg. Zürich. [5]5-7

Ad Nr. 270/1900.

[170] 1-3

Concurs

Pe baza ordinului consistorial ddtto 1 August 1900 Nr. 6473 B. pentru ocuparea parohiei de clasa a II-a Veneția-inferioară, protopresbiteratul Făgărașului, se descrie prin această concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu această parohie dau suma de 1290 corone scriși una miă două sute nouăzeci corone statorite în ședința comitetului parochial ddtto 13 August 1900.

Din unele venituri compete și cantorului și celorlalți servitori bisericesci a treia parte.

Concurenții se pot informa despre starea parohiei, respective a venitelor atât la oficiul protopresbiteral cât și la oficiul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare suscrisului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Făgăraș, 18 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan
protopop.

[174] 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci la școlele mai jos însemnate în protopresbiteratul Dobrei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Lăpugiu-inferior — Ohaba, un post de învățătoriu ambulant cu salariu de 600 cor. și cuartir natural.

2. Bastea—Holdea—Coșești, un post de învățătoriu ambulant cu salariu de 600 cor. și cuartir natural.

3. Stăncești—Ohaba—Făgețel, un post de învățătoriu ambulant cu salariu de 600 corone și cuartir.

4. Rădulești, un post de învățătoriu cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Dobrei.

Dobra, la 20 August, 1900.

Iosif Morariu
protopresbiter.

Nr. 794/1900.

[175] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele:

1. Bârgăniș și

2. Verd, din protopresbiteratul Agnitei, se descrie prin această concurs cu termen de 10 zile dela I-a publicare în „Telegraful Român“.

Salariul împreună cu aceste posturi este pentru

1. Bârgăniș 600 cor. din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Verd, 600 cor. parte din aloziul comunal, parte din cassa bisericeii

și o parte prin repartitiune dela popor, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor avea a conduce cântările liturgice cu elevii de școală în totă Dumineca și sârbătorea, a instrua în seriile postului dinaintea nașterii lui Christos și în Duminecele și sârbătorile din Paști până în Rusalii pe adulți în catechisațiune, precum și a-și așterne petițiunile de concurs în termenul prescriis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu (Ujegyház), în 22 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Nicolau Moldovan
adm. prot.

Sz. 685/1900 elnöki.

[173] 1-1

Pályázati hirdetmény.

Szebenvármegyében elhalálozás folytán üresedésbe jött 2000 korona évi fizetés és 300 korona lakbérrel jávalalmazott járasi szolgabírói állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhajtokat, hogy ezen a folyó évi október hó 1-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen választás útján betöltendő állásra az 1883 évi I. t. cz. 3 §-ában követelt minősítés, keresztlevel, erkölcsi bizonyítvány és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket folyó hó 28-áig hozzám nyújtsák be.

Nagyszeben, 1900 évi szeptember hó 1-én.

Thalmann
főispán és szászpán.

Nr. 790/1900.

[165] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Păucia, în protopresbiteratul Târnavei, se descrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în fôia pentru întregirea venitelor dela stat, locuința în casa parochială.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllővár) până la termenul arătat mai sus.

Cetatea de baltă, în 1 August 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Concurs

Devenind vacant postul de învățător la școală română greco-orient din Turcheș clasa I și de cantor ordinar la una din bisericile locale, pentru întregirea acestora în mod definitiv se descrie concurs cu termen de 10 (zece) zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“, ca la 3 Septembrie a. c. să pôtă fi alegerea.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Salar 600 corone solvite din cassa bisericeii în rate lunare anticipative.

2. Quartir în natură.

3. Venitele dela epatrafir, cari dau aproximativ 200 cor.

Dela concurent se cere a ține școală de repetitiune în Dumineci și sârbători conform Normativului scolar și a se presenta în vre-o Duminecă séu sârbătore în biserică pentru a-și arăta dexteritatea în tipic și cântările bisericesci.

Dintre concurenți va fi preferit acela, care va avé cunoscință și din musica vocală (instrumentală) pentru a cânta cu copii în cor.

Turcheș, din ședința comitetului parochial ca senat scolar, ținută în 2 Iulie 1900.

Anast. Bârsan
preș. comit. parochial

Ión Pascu
not. comit. parochial

Pentru conformitate cu originalul Turcheș, în 19 August, 1900.
Oficiul parochial român gr or.

Nicol. Soiu
paroch local.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Ioan Petric
protopop.

[172] 3-3

Arlejtési hirdetmény.

A nagyszebeni m. kir. állami elme-gyógyintézet betegei és szolgazemélyzete részére az 1901 évi január hó 1-től december hó 31-ig szükséges kenyer és zsemlye mennyiség szállításának biztosítása céljából az intézeti gondnoki irodában 1900 évi szeptember hó 20-án délelőtti 11 órakor zárt irásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Az ezen árlejtésre vonatkozó részletes feltételek a Budapesti Közlöny folyó évi 196., 197. és 198. számaiban, valamint az elme-gyógyintézet gondnoki irodájában betekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy az eddig használatban volt kis és nagy barna rozskenyér helyett egy 2800 grammos hosszú alaku barna rozskenyér (Wecken) szállítandó 70 fillér egységárral, valamint hogy az ajánlatok egy, esetleg

három évi időtartamra külön-külön tétessenek; a m. kir. belügyministerium azonban fenntartja magának azon jogot, hogy az egy évre avagy három évre szóló ajánlatokat fogja elfogadni, valamint hogy a szállítást azon vállalkozónak engedje át, a kit bármely okból megbízhatóbbnak tart.

Nagy-Szeben, 1900 évi augusztus hó 31-én.

A m. kir. állami elme-gyógyintézet igazgatósága.

Nr. 789/1900.

[160] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Crăciunel, în protopresbiteratul Târnavei, se descrie prin această concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în fôia pentru întregirea venitelor dela stat, locuința în casa parochială.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllővár) până la termenul arătat mai sus.

Cetatea de baltă, 1 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

1000 corone

plătesc celui-ce va mai căpeta vr'odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ee va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se cêră pretutindea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — Deposit în Sibiu la farmacia „Vulturul“ C. Müller, piața-mare; farmacia Molnar, strada Cîsnădiei 59. [33] 14—

Advocatul

DR. NICOLAU VECERDEA

și-a strămutat cancelaria în

Piața cea mare Nr. 6

vis à-vis de casa orașului (Rathhaus)

[161] 3-3

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/2 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vate me părului. Intărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tôte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturei picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus excelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/2 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate număröse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Király utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune, în stare pe animal să prestee cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după freacă cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, foarte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a să întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 38—104